

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย โดยจะเสนอเป็นตอน ๆ ดังนี้

1. ความหมายของหลักสูตร
2. รูปแบบการประเมินหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตรมีความหมายกว้างมาก อาทิเช่น หลักสูตร หมายถึง ประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่ได้วางแผนไว้แล้วอย่างดี หรือเป็นองค์ประกอบของการสอน ได้แก่ เนื้อหาที่ใช้สอนประกอบด้วย กฎ โครงสร้าง ซึ่งเป็นส่วนประกอบของสาขาวิชาหรือศาสตร์ กล่าวโดยสรุปความหมายของหลักสูตรมี 3 ประการ คือ

ประการที่หนึ่ง หลักสูตร หมายถึง เอกสารชุดหนึ่งหรือหลายชุดที่อธิบายถึงปรัชญา หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหา และข้อปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน

ประการที่สอง หลักสูตร หมายถึง ระบบในการจัดการทางการศึกษา การจัดการศึกษาจะต้องดำเนินการเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ การจัดการด้านบุคลากร อาคารสถานที่ อุปกรณ์การสอน งบประมาณ เป็นต้น เกี่ยวกับกระบวนการ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอน การจูงใจนักเรียน เป็นต้น เกี่ยวกับผลผลิต ได้แก่ สมรรถภาพทางสมอง ความรู้สึก ศิลธรรม จริยธรรม ทักษะในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น เป็นต้น

การสร้างหลักสูตร ผู้สร้างหลักสูตรมีความเชื่อว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นจะต้องดีสมใจปรารถนา สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สังคม ประเทศชาติ สอดคล้องกับหลักจิตวิทยา หลักสังคมวิทยา ดังนั้นเมื่อเรามีความเชื่ออย่างใดก็มักจะตัดสินใจกระทำอย่างนั้น เช่น ระดับกระทรวงก็ตัดสินใจวางขอบเขตของหลักสูตรไว้กว้าง ๆ ครูอาจารย์ผู้สอนก็ต้องตัดสินใจเลือกเนื้อหา เลือกประสบการณ์การเรียนรู้ เลือกวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสม

เมื่อมีการใช้หลักสูตรทุกคนย่อมหวังผลและอยากทราบผลของการใช้หลักสูตร โดยเฉพาะฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรทุกฝ่ายย่อมต้องการทราบคุณภาพของหลักสูตรว่าดี เหมาะสมหรือไม่ จึงต้องมีการประเมินหลักสูตรเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสร้าง การบริหารและการใช้

หลักสูตร ได้ทราบถึงจุดเด่นจุดบกพร่องของหลักสูตร เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้
 เชื้อย่านวยต่อการพัฒนานักให้เป็นไปตามความต้องการของสังคมและประเทศชาติ

ในการประเมินหลักสูตรควรประเมินในเรื่องต่อไปนี้ คือ

1. วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ได้แก่ วิธีการบรรยาย วิธีสืบค้น วิธีให้ปฏิบัติจริง ฯลฯ
2. วัสดุหลักสูตร ได้แก่ ตำรา หนังสือเรียน ชุดสื่อการสอน คู่มือครู แผนการสอน
 ฯลฯ
3. กิจกรรมพิเศษที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ
4. ระดับหรือรูปแบบของโรงเรียน เช่น ระดับอนุบาล ระดับประถม ศูนย์การเรียน
 เป็นต้น
5. นักการศึกษา ได้แก่ ครูประจำการ ครูช่วยสอน ครูใหญ่ ฯลฯ
6. นักเรียน ได้แก่ นักเรียนประถม นักเรียนมัธยม นิสิตนักศึกษา ฯลฯ

การประเมินหลักสูตรต้องกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินให้ชัดเจนว่าจะประเมิน
 เรื่องใด และจะนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ด้านใด ซึ่งจะต้องพิจารณารูปแบบการประเมิน
 หลักสูตรมาใช้ให้เหมาะสม

รูปแบบการประเมินหลักสูตร

รูปแบบของการประเมินหลักสูตรของนักวิจัยและนักประเมินที่เป็นที่รู้จักกันดีใน
 วงการศึกษาปัจจุบันแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ครอนบัท (Lee J. Cronbach) สคริเวน (Michael Scriven) และสแตก (Robert
 E. Stake) แนวคิดของกลุ่มนี้ต้องการให้นักประเมินเล่นบทบาทในการตัดสินใจ โดยครอนบัท
 เสนอแนวคิดก่อนแล้วสคริเวนก็ขยายแนวคิดของครอนบัท ส่วนสแตกมีแนวคิดเน้นเรื่องการวัด
 เป็นสิ่งสำคัญซึ่งได้รับอิทธิพลจากแนวคิดทั้งของครอนบัทและสคริเวน

กลุ่มที่ 2 สตัฟเฟิลบีม (Damial L. Stufflebeam) และอัลคิน (Marvin C. Alkin)
 ทั้งสองคนนี้เน้นการประเมินโดยวิธีที่เรียกว่าวิธีการตัดสินใจเพื่อจัดการ (decision-management
 approaches)

กลุ่มที่ 3 ไทเลอร์ (R.W. Tyler) เมทเฟสเซล (N.S. Metfessel) และมิเชล (W.B. Michael)
 แฮมมอน (Robert L. Hammond) และโพรวัส (Malcolm Provus) เน้นการวางแผนเพื่อการ
 ตัดสินใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ (decision-objectives plans)

แนวคิดในการประเมินหลักสูตรของครอนบัท ครอนบัทมีความเห็นว่า การปรับปรุง
 การศึกษาควรมุ่งที่หลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร และเสนอแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการประเมิน
 หลักสูตรไว้ 4 วิธี คือ

1. การศึกษากระบวนการ
2. การวัดความสามารถของนักเรียน
3. การวัดเจตคติของนักเรียน
4. การติดตามผล

การศึกษากระบวนการเป็นการศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ศึกษาขั้นตอนต่าง ๆ ในระหว่างการดำเนินการเรียนการสอน มีจุดเน้นที่การปฏิบัติงานของครู การที่จะทราบว่าครูปฏิบัติงานอย่างไรนั้น ข้อมูลที่ได้จากนักเรียนจะดีกว่าข้อมูลที่ได้จากครู เช่น วิธีการสอนที่ครูใช้เวลาที่กำหนดและปริมาณเนื้อหาที่ได้สอนในแต่ละหัวข้อ ความยากง่ายของหัวข้อหรือเรื่องที่ได้สอน ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้มีคุณค่าต่อการปรับปรุงหลักสูตรและการปรับปรุงการเรียนการสอน

การวัดความสามารถของนักเรียน ใช้เทคนิคการวัดหลายวิธี เช่น ใช้แบบทดสอบมาตรฐานวัด ในเรื่องนี้ครูอนักให้ความสำคัญแก่คะแนนของแต่ละข้อมากกว่าคะแนนรวม

การวัดเจตคติ เป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ นักเรียนที่มีเจตคติดีต่อวิชาที่เรียน นักเรียนก็จะมี ความสนใจและอยากเรียนวิชานั้น ๆ การวัดเจตคติมีการวัดหลายวิธี เช่น การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม

การติดตามผล เป็นวิธีการหนึ่งของการศึกษาผลของการศึกษาโดยติดตามผลผู้สำเร็จ การศึกษาและนำผลจากการติดตามมาปรับปรุงหลักสูตร รูปแบบของการติดตามผลอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น นักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในระดับอุดมศึกษา

แนวคิดในการประเมินหลักสูตรของสกริเวน สกริเวนได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินว่าแนวคิด ในการประเมิน เครื่องมือที่ใช้ในระบบการศึกษา เช่น หลักสูตร แบบเรียน วิธีการสอน ตัวครู โดยเสนอสาระในการประเมิน ดังนี้

1. เป้าหมายของการประเมินกับบทบาทของการประเมิน
2. การประเมินอาชีพกับการประเมินสมัครเล่น
3. การศึกษาการประเมินกับการศึกษากระบวนการ
4. การประเมินวิธีการกับการประเมินผลของหลักสูตร
5. การประเมินกับการประมาณผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย
6. แนวปฏิบัติสำหรับการประเมินแบบประสม
7. ความเป็นไปได้ของการประเมินผลโดยตรงของหลักสูตร
8. การประเมินแบบเปรียบเทียบกับการประเมินแบบไม่เปรียบเทียบ
9. เกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสำหรับการประเมิน
10. คุณค่าและการลงทุน

เป้าหมายของการประเมินกับบทบาทของการประเมิน ในการประเมินมีเป้าหมายของการประเมินในการพยายามที่จะหาคำตอบเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในระบบการศึกษา อาทิกระบวนการต่าง ๆ บุคลากร วิธีการต่าง ๆ หลักสูตร บทบาทของการประเมินทางการศึกษามีหลายอย่าง ที่สำคัญมี 2 ประการ คือ บทบาทระหว่างที่หลักสูตรหรือโครงการกำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ อาจเรียกว่าบทบาทระยะสั้น ในบทบาทนี้จะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับไปเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น อีกประการหนึ่งคือ บทบาทเมื่อหลักสูตรที่ได้ดำเนินการสิ้นสุดลง และต้องการทราบผลสรุปอาจเรียกว่า บทบาทระยะยาว หรือบทบาทในการให้ทราบผลรวบยอด ในบทบาทนี้จะทำให้ทราบคุณค่าหรือประโยชน์ หรือลักษณะที่ดีของหลักสูตรจะช่วยให้เจ้าของหลักสูตรหรือผู้สร้างหลักสูตรตัดสินใจดำเนินการอย่างไรดีอย่างหนึ่ง

นักประเมินแบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ บุคคลที่มีความรอบรู้ในการประเมิน เรียกว่านักประเมินอาชีพ และบุคคลที่ร่วมอยู่ในกลุ่มเจ้าของหลักสูตร หรือสายงานที่เกี่ยวข้อง มีความประสงค์จะประเมินหลักสูตรที่ตนร่วมอยู่ แต่ขาดความรู้ความสามารถด้านการประเมิน เรียกว่านักประเมินสมัครเล่น นักประเมินอาชีพอาจไม่เข้าใจลักษณะและธรรมชาติที่แท้จริงของหลักสูตร จึงมุ่งประเมินโดยยึดถือเกณฑ์เป็นหลัก พิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรกับเกณฑ์ที่ตั้ง ถ้าหากผลของหลักสูตร ไม่สอดคล้องกับเกณฑ์ถือว่าหลักสูตรไม่บรรลุ ส่วนนักประเมินสมัครเล่นมีความรู้และความเข้าใจธรรมชาติของหลักสูตรเป็นอย่างดี แต่มีความรู้ความเข้าใจในวิธีประเมินน้อย เมื่อกลุ่มนี้ทำการประเมินหลักสูตร บางทีไม่สามารถพิจารณาถึงผลข้างเคียงที่เกิดขึ้นได้ โดยสรุปแล้วทั้งสองกลุ่มมีปัญหาในการประเมินด้วยกัน

เป้าหมายในการประเมินต้องการตัดสินใจเกี่ยวกับคุณค่า ดังนั้นถ้าใครต้องการประเมินสถานการณ์หรือผลกระทบบางอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วก็ต้องทำการวิเคราะห์กระบวนการของสิ่งนั้นว่าเกี่ยวข้องกับเหตุผลการสถานการณ์นั้นอย่างไรแล้วก็คือความหมาย การกระทำ ลักษณะนี้เป็นกรวิจัยกระบวนการซึ่งถือว่าเป็นการประเมินด้วย การวิจัยกระบวนการมีอยู่ 3 แบบ คือ แบบที่หนึ่ง ศึกษาสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ๆ ภายในห้องเรียนหรือศึกษากระบวนการสอนของครู แบบที่สอง งานวิจัยกระบวนการเกี่ยวกับการศึกษาสาเหตุของกระบวนการ แบบที่สาม การประเมินเป็นระยะ ๆ การวิจัยแบบนี้เรียกว่าวิจัยกระบวนการ เป็นการวิจัยเพื่อดูผลที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการ

การประเมินหลักสูตรใด ๆ สิ่งแรกที่ต้องคิด คือเป้าหมายของหลักสูตร หากเป้าหมายดีแล้ว การประเมินผลการเรียนการสอนก็จะมีประโยชน์ ดังนั้นการประเมินที่เหมาะสมต้องประเมินผลการปฏิบัติแล้วนำผลที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้

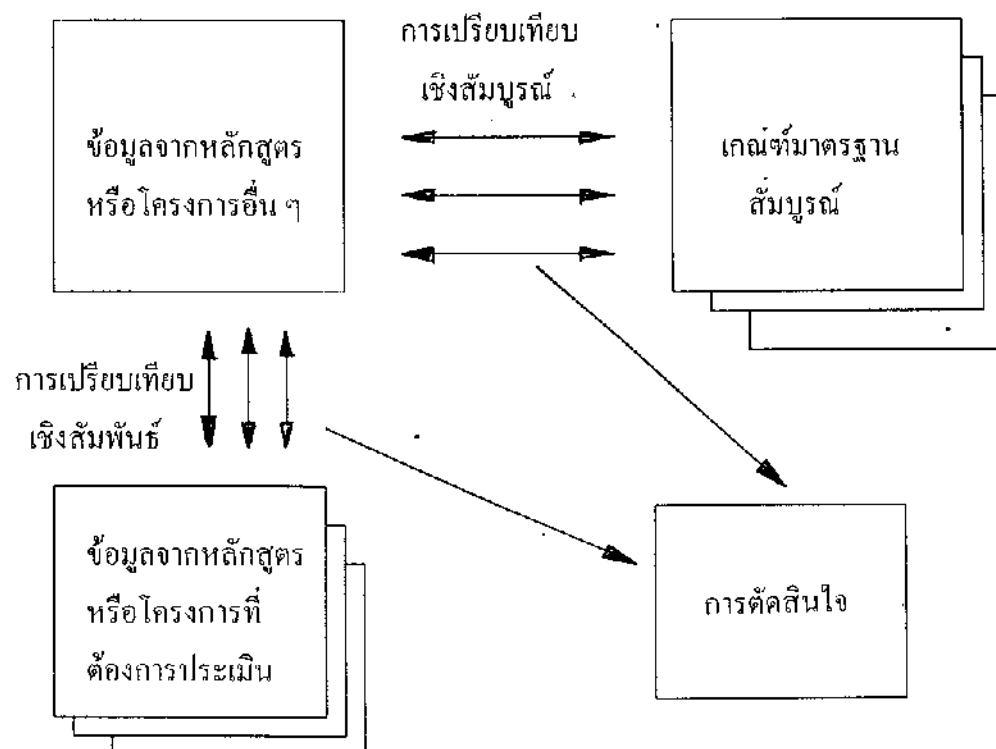
การประเมินวิธีการหรือการประเมินผลของหลักสูตร เป็นการประเมินถึงสาระสำคัญที่เป็นแก่นสารของสิ่งนั้น ๆ ถ้าเป็นหลักสูตรก็คือ เป้าหมาย เนื้อหา วิธีการให้เกรด เจตคติของ

ครูประเมินผลที่เกิดขึ้น โดยดูผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ซึ่งอาจจะเป็นการเพิ่มของคะแนนจากการสอบก่อน-สอบหลัง หรือผลที่เป็นความแตกต่างระหว่างผลของกลุ่มทดลองและของกลุ่มควบคุมก็ได้ ผลจากการประเมินในลักษณะนี้จะสะท้อนไปยังส่วนต่าง ๆ ของหลักสูตร ซึ่งเป็น การประเมินย่อย ๆ และประเมินรวบยอด

การประเมินแบบผสม เป็นการประเมิน โดยใช้เกณฑ์ 2 เกณฑ์ คือ เกณฑ์ปฐมภูมิกับ เกณฑ์ทุติยภูมิ เกณฑ์ปฐมภูมิก็คือ ความเป็นไปได้ของเป้าหมายของหลักสูตร คือ เป้าหมายนั้น นักเรียนสามารถจะบรรลุได้หรือไม่ เกณฑ์ทุติยภูมิก็คือ คุณภาพของเครื่องมือ

การประเมินแบบเปรียบเทียบเทียบกับแบบไม่เปรียบเทียบ เป็นการประเมินหลักสูตร โดย การเปรียบเทียบผลของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรใหม่กับผลของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรเก่า โดยใช้เกณฑ์พิจารณาที่เป็นเกณฑ์เดียวกัน หรือเงื่อนไขที่เป็นข้อยกเว้นอย่างเดียวกัน การประเมิน แบบนี้เป็นการศึกษากับกลุ่มเล็ก เป็นการประหยัด

แนวคิดในการประเมินหลักสูตรของสสทศ ตามความเห็นของสสทศ การประเมิน หลักสูตรควรเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่งจากองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ บังคับเบื้องต้น กระบวนการและผลผลิตว่าสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับสิ่งที่คาดหวัง สอดคล้องกันหรือไม่ตามเกณฑ์มาตรฐาน แล้วจึงตัดสินคุณค่าของหลักสูตร ดังภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงกระบวนการตัดสินคุณค่าของหลักสูตร

แนวคิดในการประเมินหลักสูตรของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) สตัฟเฟิลบีม ได้คิดรูปแบบการประเมินหลักสูตรหรือ โครงการซึ่งเป็นรู้จักทั่วไปชื่อ ซิม โมเดล (CIPP Model) หรือรูปแบบการประเมินแบบซิม คำว่า CIPP เป็นตัวย่อของคำ 4 คำ ได้แก่

C = Context คือ สภาวะแวดล้อม

I = Input คือ ปัจจัยเบื้องต้น

P = Process คือ กระบวนการ

P = Product คือ ผลผลิต

และได้กำหนดรูปแบบการตัดสินใจเป็น 4 อย่าง คือ

1. การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนเพื่อตั้งจุดมุ่งหมายซึ่งเป็นสิ่งที่คาดหวัง
2. การตัดสินใจเกี่ยวกับ โครงสร้างเพื่อกำหนดวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งเป็นวิธีการที่คาดหวัง
3. การตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อใช้ประโยชน์ ควบคุม ปรับปรุง วิธีการ ซึ่งเป็นวิธีการที่เกิดขึ้นจริง ๆ
4. การตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดการใช้หลักสูตร มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสำเร็จของหลักสูตรว่าควรปรับปรุงแก้ไข ปรับให้เข้าหรือสอดคล้องกับหลักสูตรอื่นหรือสัณเภาหลักสูตร ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจริง

รูปแบบการประเมินแบบซิมมีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม เป็นการประเมินสิ่งที่เป็นพื้นฐานของหลักสูตร เช่น นโยบายการศึกษา ปรัชญาการศึกษา กฎหมาย แผนพัฒนาความต้องการของชุมชน ฯลฯ เพื่อบรรยายลักษณะของสภาพการณ์ที่แท้จริงและเป็นที่ยอมรับ วิจัยปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ด้วยการวิจัยปัญหาทำให้สามารถกำหนดหลักการที่สำคัญในการพัฒนาจุดมุ่งหมาย ซึ่งผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจะสะท้อนให้เกิดการปรับปรุงหลักสูตรช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรหรือตั้ง โครงการ การกำหนดเป้าหมายทั่ว ๆ ไป และการกำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะ
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการประเมินเพื่อทราบข้อสนเทศเพื่อนำมากำหนดวิธีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สัมฤทธิ์ผล สิ่งที่ต้องประเมิน คือ สมรรถภาพของหน่วยงานที่รับผิดชอบ วิธีการเพื่อให้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรประสบความสำเร็จ การออกแบบเพื่อใช้วิธีการดังกล่าว
3. การประเมินกระบวนการกระทำเมื่อหลักสูตรได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการได้ตามแบบที่วางไว้ การประเมินกระบวนการก็ตั้งคำถามการเพื่อส่งข้อมูลย้อนกลับให้แก่ผู้รับผิดชอบโครงการเป็นระยะ ๆ การประเมินกระบวนการมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง เพื่อค้นหาข้อบกพร่องของส่วนที่ได้ออกแบบเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานตาม

หลักสูตร ประการที่สอง เพื่อหาข้อสนเทศต่าง ๆ สำหรับแนวคิดสนใจเกี่ยวกับหลักสูตร ประการที่สาม เพื่อเก็บรักษาข้อมูลที่ได้มาจากรายการดำเนินงานหลักสูตร

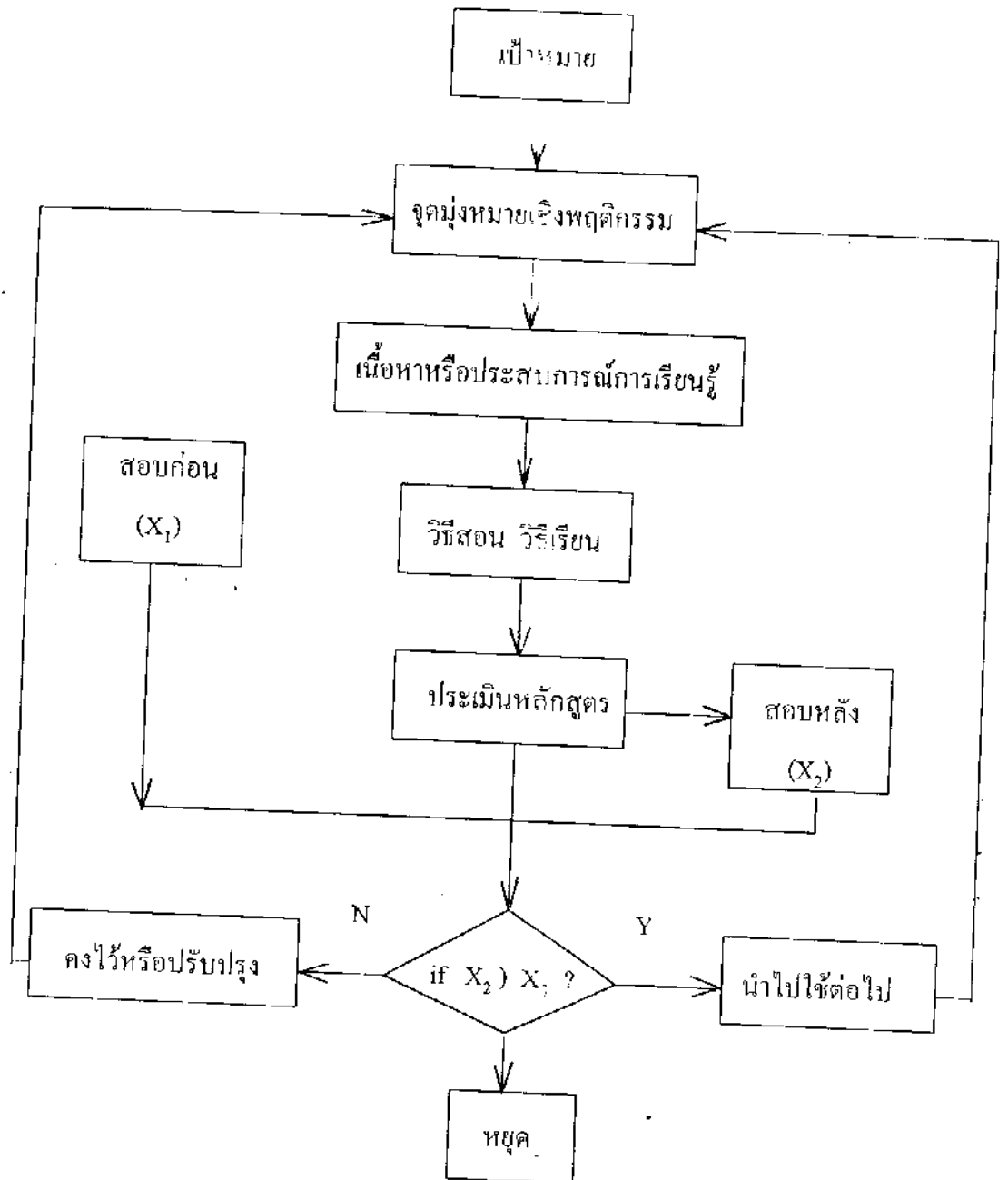
4. การประเมินผลผลิต มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดและตีความหมายของผลที่เกิดขึ้นเมื่อการใช้หลักสูตรจบสิ้นลงหรือครบวงจร และผลที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตรด้วย วิธีการประเมินผลผลิตโดยทั่วไป คือ นิยาม จุดมุ่งหมายในลักษณะนิยามเชิงปฏิบัติการ กำหนดเกณฑ์ที่สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของการทำกิจกรรมเปรียบเทียบกับผลจากการวัดกับเกณฑ์มาตรฐานซึ่งอาจเป็นเกณฑ์มาตรฐานสัมบูรณ์หรือสัมพัทธ์ที่กำหนดไว้ ตีความหมายของผลที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลจากการประเมินส่วนที่เป็นสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น และกระบวนการประกอบ

แนวคิดในการประเมินหลักสูตรของอัลคิน รูปแบบการประเมินตามแนวคิดของอัลคินมีสิ่งที่จะต้องประเมิน 5 อย่าง คือ

1. เพื่อรวบรวมข้อสนเทศสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับระบบ หรือเรียกว่าการประเมินระบบ
2. เพื่อรวบรวมข้อสนเทศสำหรับช่วยในการเลือกหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษา หรือเรียกว่าการประเมินการวางแผนหลักสูตร
3. เพื่อรวบรวมข้อสนเทศที่จำเป็นสำหรับให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ใช้หลักสูตร หรือเรียกว่าประเมินการใช้หลักสูตร
4. เพื่อรวบรวมข้อสนเทศระหว่างที่กำลังใช้หลักสูตรอยู่ ข้อสนเทศดังกล่าวมีประโยชน์ต่อการปรับปรุงหลักสูตร หรือเรียกว่าประเมินการปรับปรุงหลักสูตร
5. เพื่อรวบรวมข้อสนเทศให้ผู้ทำการตัดสินใจได้พิจารณาคุณค่าของหลักสูตร ตลอดจนทั้งความเหมาะสมในเรื่องต่าง ๆ ที่นำหลักสูตรนั้นไปใช้ต่อไป หรือเรียกว่าการประเมินเพื่อให้การรับรองหลักสูตร

แนวคิดในการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ แนวคิดในการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์มีความเห็นว่าการประเมินเป็นการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติของนักเรียนกับจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้มีความชัดเจน รัดกุม และจำเพาะเจาะจงแล้วการประเมินจะดำเนินไปได้ดีหรือไม่ แนวคิดนี้จะเห็นว่าหลักสูตรใด ๆ จะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลผลิตของหลักสูตรว่า ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในตอนแรกหรือไม่ แนวคิดนี้บางคนเรียกว่ารูปแบบที่ชี้วัดความสำเร็จของเป้าหมายเป็นหลัก มีกระบวนการประเมินดังภาพประกอบ 2

รูปแบบที่ชี้วัดความสำเร็จของเป้าหมายเป็นหลัก

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิแสดงกระบวนการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์